

АКТ

лісопатологічного обстеження окремих насаджень Бориспільського надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

14.02.2025

с. Гора

На звернення філії "Столичний лісовий офіс" державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" (далі – філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України"), лист № 3218/40.1.9-2025 від 10.02.2025 року, згідно з п.п.3-6 Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 555 від 27 липня 1995 р., комісією в складі: інженера-лісопатолога I категорії Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Юрія ТИМЧЕНКА, інженера охорони та захисту лісу I категорії філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олексія КОВАЛЬЧУКА, лісничих Вишеньківського, Кийлівського, Старівського, Стовп'язького, Студениківського, Баришівського лісництв Богдана КЛЕЩА, Костянтина БАКУНА, Сергія ТРИГУБА, Миколи СЛОБОДЯНА, Андрія ГЛОБИ, Віталія НЕСТЕРЧУКА, помічника лісничого Березанського лісництва Олександра ТУРОВА проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень Бориспільського надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України", що потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2025 році.

Обстеження проводилось наземним рекогносцируальним методом із використанням методики обстеження осередків стовбурових шкідників, оцінюванням стану деревостану та популяційних показників стовбурових комах («Методичні рекомендації щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу», під керівництвом доктора с.г. наук, с.н.с. В.Л. Мєшкової, схвалених Вчену Радою УкрНДІЛГА, протокол №7 від 31.03.2010р.). Критерії шкодочинності стовбурових комах розраховувались відповідно до «Методичних рекомендацій щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу».

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наводиться нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Кийлівське (ДП "Бориспільське ЛГ") лісництво

Квартал 33, виділ 2, площа виділу 1.6 га, склад - 10С3+БП+АКБ, вік - 43 роки, повнота - 0.80, бонітет - 1A, середня висота - 19 м, середній діаметр - 22 см, запас деревини - 295 м³/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Квартал 33, виділ 5, площа виділу 50.7 га, склад - 10С3+БП, вік - 69 років, повнота - 0.60, бонітет - 1, середня висота - 23 м, середній діаметр - 26 см, запас деревини - 305 м³/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Квартал 34, виділ 10, площа виділу 9.8 га, склад - 10С3+БП, вік - 75 років, повнота - 0.85, бонітет - 1, середня висота - 23 м, середній діаметр - 26 см, запас деревини - 410 м³/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Березанське (ДП "Переяслав-Хмельницьке ЛГ") лісництво

Квартал 21, виділ 21, площа виділу 2.1 га, склад - 10С3, вік - 66 років, повнота - 0.70, бонітет - 1A, середня висота - 26 м, середній діаметр - 30 см, запас деревини - 440 м³/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Квартал 24, виділ 1, площа виділу 5.6 га, склад - 10С3+Д3+АКБ, вік - 66 років, повнота - 0.70, бонітет - 1A, середня висота - 27 м, середній діаметр - 30 см, запас деревини - 420 м3/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Вишеньківське (ДП "Бориспільське ЛГ") лісництво

Квартал 74, виділ 21, площа виділу 2.6 га, склад - 10С3+ЛПД, вік - 86 років, повнота - 0.70, бонітет - 1, середня висота - 26 м, середній діаметр - 32 см, запас деревини - 400 м3/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Квартал 74, виділ 26, площа виділу 0.7 га, склад - 10С3, вік - 86 років, повнота - 0.70, бонітет - 1, середня висота - 26 м, середній діаметр - 32 см, запас деревини - 360 м3/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Квартал 82, виділ 9, площа виділу 1.6 га, склад - 6С3ЗД31БРС+БП+ЯЛЕ, вік - 76 років, повнота - 0.70, бонітет - 1, середня висота - 26 м, середній діаметр - 32 см, запас деревини - 295 м3/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Квартал 91, виділ 14, площа виділу 1.2 га, склад - 8С31Д31АКБ, вік - 86 років, повнота - 0.70, бонітет - 1A, середня висота - 29 м, середній діаметр - 38 см, запас деревини - 395 м3/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Студениківське (ДП "Переяслав-Хмельницьке ЛГ") лісництво

Квартал 28, виділ 1, площа виділу 9.6 га, склад - 10С3, вік - 77 років, повнота - 0.71, бонітет - 1, середня висота - 26 м, середній діаметр - 32 см, запас деревини - 409 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 36, виділ 16, площа виділу 3.1 га, склад - 7С3ЗАКБ, вік - 77 років, повнота - 0.71, бонітет - 2, середня висота - 21 м, середній діаметр - 28 см, запас деревини - 244 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Старівське (ДП "Бориспільське ЛГ") лісництво

Квартал 2, виділ 12, площа виділу 1.5 га, склад - 10С3, вік - 81 рік, повнота - 0.60, бонітет - 1A, середня висота - 30 м, середній діаметр - 32 см, запас деревини - 420 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 2, виділ 14, площа виділу 2.1 га, склад - 6С3ЗЛПД1БП+ОС+Д3, вік - 82 роки, повнота - 0.60, бонітет - 1A, середня висота - 30 м, середній діаметр - 32 см, запас деревини - 340 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 2, виділ 19, площа виділу 1.9 га, склад - 10С3+ЛПД, вік - 81 рік, повнота - 0.70, бонітет - 1A, середня висота - 30 м, середній діаметр - 36 см, запас деревини - 450 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 30, виділ 43, площа виділу 2.3 га, склад - 9С31СКР+СБ, вік - 45 років, повнота - 0.80, бонітет - 1A, середня висота - 20 м, середній діаметр - 22 см, запас деревини - 310 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 31, виділ 4, площа виділу 4.3 га, склад - 9С3(42)1С3(70), вік - 42 роки, повнота - 0.70, бонітет - 1, середня висота - 16 м, середній діаметр - 16 см, запас деревини - 210 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 31, виділ 10, площа виділу 1.1 га, склад - 6С3(66)2С3(80)2БП, вік - 66 років, повнота - 0.50, бонітет - 1A, середня висота - 26 м, середній діаметр - 32 см, запас деревини - 230 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 31, виділ 12, площа виділу 3.8 га, склад - 10С3+БП, вік - 41 рік, повнота - 0.80, бонітет - 1, середня висота - 17 м, середній діаметр - 22 см, запас деревини - 250 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 37, виділ 13, площа виділу 14 га, склад - 9С31БП, вік - 51 рік, повнота - 0.70, бонітет - 1, середня висота - 18 м, середній діаметр - 20 см, запас деревини - 235 м3/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Стовп'язьке (ДП "Переяслав-Хмельницьке ЛГ") лісництво

Квартал 12, виділ 5, площа виділу 3.9 га, склад - 10С3+ДЗ, вік - 59 років, повнота - 0.80, бонітет - 1, середня висота - 21 м, середній діаметр - 24 см, запас деревини - 340 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 12, виділ 6, площа виділу 2 га, склад - 10С3, вік - 64 роки, повнота - 0.90, бонітет - 1, середня висота - 24 м, середній діаметр - 28 см, запас деревини - 460 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Стовп'язьке (Переяславське) (ДП "Переяслав-Хмельницьке ЛГ") лісництво

Квартал 40, виділ 21, площа виділу 12 га, склад - 10С3, вік - 63 роки, повнота - 0.70, бонітет - 1А, середня висота - 24 м, середній діаметр - 28 см, запас деревини - 360 м3/га, категорія лісів - рекреаційно-оздоровчі ліси.

Квартал 72, виділ 16, площа виділу 3 га, склад - 10С3, вік - 56 років, повнота - 0.60, бонітет - 1, середня висота - 21 м, середній діаметр - 26 см, запас деревини - 275 м3/га, категорія лісів - захисні ліси.

Квартал 75, виділ 2, площа виділу 2.6 га, склад - 10С3, вік - 86 років, повнота - 0.60, бонітет - 1, середня висота - 26 м, середній діаметр - 36 см, запас деревини - 350 м3/га, категорія лісів - захисні ліси.

Баришівське (ДП "Бориспільське ЛГ") лісництво

Квартал 3, виділ 5, площа виділу 6.8 га, склад - 7С33БП+АКБ, вік - 64 роки, повнота - 0.70, бонітет - 1А, середня висота - 26 м, середній діаметр - 36 см, запас деревини - 355 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 4, виділ 1, площа виділу 9.2 га, склад - 8С31АКБ1БП, вік - 66 років, повнота - 0.70, бонітет - 1А, середня висота - 26 м, середній діаметр - 36 см, запас деревини - 360 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 42, виділ 18, площа виділу 10 га, склад - 8С32ДЗ+БРС, вік - 71 рік, повнота - 0.65, бонітет - 1А, середня висота - 27 м, середній діаметр - 34 см, запас деревини - 345 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 72, виділ 5, площа виділу 3.5 га, склад - 10С3+БРС+КЛЯ, вік - 66 років, повнота - 0.70, бонітет - 1А, середня висота - 26 м, середній діаметр - 36 см, запас деревини - 415 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 72, виділ 6, площа виділу 3.2 га, склад - 6С32КЛГ2ДЧР+ЯЗЛ, вік - 61 рік, повнота - 0.80, бонітет - 1А, середня висота - 25 м, середній діаметр - 34 см, запас деревини - 350 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

Квартал 72, виділ 7, площа виділу 6.9 га, склад - 8С32АКБ+ДЗ+ОС, вік - 61 рік, повнота - 0.70, бонітет - 1А, середня висота - 25 м, середній діаметр - 36 см, запас деревини - 320 м3/га, категорія лісів - експлуатаційні ліси.

В окремих обстежених насадженнях спостерігаються наслідки пошкодження дерев поривами потужного вітру наприкінці 2024 року, що привело до зламів стовбурів на різній висоті, вивалювання дерев з корінням, а також наявні окремі дерева з ознаками підриву коріння і критичним нахилом стовбурів дерев. Іні ознаки руйнування лісового середовища характеризуються як вітровал та бурелом.

Під час обстеження насаджень сосни звичайної (*Pinus sylvestris L.*) встановлено, що ослаблення та відмирання дерев сосни звичайної зумовлене, як правило, заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda L.*, *Tomicus minor H.*). При обстеженні вище вказаних насаджень сосни звичайної (*Pinus sylvestris L.*) виявлено в місцях відшарування кори ходи стовбурових шкідників та на поверхні деревини їхні відбитки на внутрішній поверхні кори. Наявні також ознаки заселення, характерні для синьої соснової златки (*Phaenops cyanea F.*). Додатковим підтвердженням цьому є личинки

під корою, та бурове борошно в окоренках. Про наявність великого та малого соснових лубоїдів свідчать пагони на ґрунті під проекціями крон після минулого додаткового живлення імаго і їхні вхідні та вихідні льотні отвори на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Рівень фізіологічної шкодочинності перелічених вище шкідників вище середнього.

Причетність перелічених вище шкідників до всихання та відмирання окремих дерев підтверджується виявленими в натурі личинковими ходами під корою, вихідними льотними отворами на стовбурах та пагонами сосни на ґрунті після додаткового живлення імаго. Фізіологічна шкодочинність виявлених стовбурових шкідників – вище середньої, технічна шкодочинність – незначна. Вказані шкідники занесені до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу.

На старих сухостійних деревах сосни виявлено ходи і льотні отвори смугастого деревинника (*Trypodendron lineatum* Ol.), який є технічним шкідником, фізіологічна шкодочинність якого незначна, а технічна шкодочинність – висока.

За наслідками виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарно стану насаджень Бориспільського надлісництва філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України", покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення шкідників та хвороб, комісія призначає на 2025 рік вибіркові санітарні рубки (ВСР) на перелічених нижче ділянках лісу загальною площею **180,1** га з окомірно визначену інтенсивністю, а саме:

Кийлівське (ДП "Бориспільське ЛГ") лісництво

у кв. 33 вид. 2 на всій площі виділу 1.6 га, інтенсивність - 40 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою, .

у кв. 33 вид. 5 на всій площі виділу 50.7 га, інтенсивність - 15 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою, наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 34 вид. 10 на всій площі виділу 9.8 га, інтенсивність - 15 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою, наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

Березанське (ДП "Переяслав-Хмельницьке ЛГ") лісництво

у кв. 21 вид. 21 на всій площі виділу 2.1 га, інтенсивність - 45 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою, наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 24 вид. 1 на всій площі виділу 5.6 га, інтенсивність - 20 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою, наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

Вишеньківське (ДП "Бориспільське ЛГ") лісництво

у кв. 74 вид. 21 ділянка (2) на площі 1.2 га з інтенсивністю 20 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 74 вид. 26 на всій площі виділу 0.7 га, інтенсивність - 55 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 82 вид. 9 на всій площі виділу 1.6 га, інтенсивність - 40 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 91 вид. 14 на всій площі виділу 1.2 га, інтенсивність - 75 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

Студениківське (ДП "Переяслав-Хмельницьке ЛГ") лісництво

у кв. 28 вид. 1 на всій площі виділу 9.6 га, інтенсивність - 80 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 36 вид. 16 на всій площі виділу 3.1 га, інтенсивність - 60 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

Старівське (ДП "Бориспільське ЛГ") лісництво

у кв. 2 вид. 12 ділянка (2) на площі 1.3 га з інтенсивністю 70 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 2 вид. 14 на всій площі виділу 2.1 га, інтенсивність - 10 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 2 вид. 19 ділянка (2) на площі 0.9 га з інтенсивністю 95 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою, наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 30 вид. 43 на всій площі виділу 2.3 га, інтенсивність - 35 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 31 вид. 4 на всій площі виділу 4.3 га, інтенсивність - 25 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 31 вид. 10 на всій площі виділу 1.1 га, інтенсивність - 35 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 31 вид. 12 на всій площі виділу 3.8 га, інтенсивність - 15 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 37 вид. 13 на всій площі виділу 14.0 га, інтенсивність - 20 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

Стовп'язьке (ДП "Переяслав-Хмельницьке ЛГ") лісництво

у кв. 12 вид. 5 на всій площі виділу 3.9 га, інтенсивність - 20 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 12 вид. 6 на всій площі виділу 2.0 га, інтенсивність - 40 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 40 вид. 21 на всій площі виділу 12.0 га, інтенсивність - 35 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 72 вид. 16 на всій площі виділу 3.0 га, інтенсивність - 35 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 75 вид. 2 на всій площі виділу 2.6 га, інтенсивність - 80 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

Баришівське (ДП "Бориспільське ЛГ") лісництво

у кв. 3 вид. 5 на всій площі виділу 6.8 га, інтенсивність - 25 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 4 вид. 1 на всій площі виділу 9.2 га, інтенсивність - 35 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою, наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 42 вид. 18 на всій площі виділу 10.0 га, інтенсивність - 20 м³/га. Причина – пошкодження стовбуровими шкідниками: великим і малим сосновим лубоїдами, синьою сосновою златкою.

у кв. 72 вид. 5 на всій площі виділу 3.5 га, інтенсивність - 50 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 72 вид. 6 на всій площі виділу 3.2 га, інтенсивність - 40 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

у кв. 72 вид. 7 на всій площі виділу 6.9 га, інтенсивність - 50 м³/га. Причина – наслідки стихійного лиха (вітровал, бурелом).

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, призначені ВСР провести у 2025 році відповідно до пунктів 2-7,9,12-14,16,17,19,23,26 чинних Санітарних правил в лісах України.

При проведенні призначених ВСР необхідно врахувати особливості популяцій видів стовбурових шкідників стосовно їхніх термінів розвитку. За станом суміжних насаджень вести посиленій нагляд.

Нових осередків первинних шкідників, осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, а також рослин і тварин, занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Юрій ТИМЧЕНКО

Богдан КЛЕЩ

Сергій ТРИГУБ

Андрій ГЛОБА

Віталій НЕСТЕРЧУК

Олексій КОВАЛЬЧУК

Костянтин БАКУН

Микола СЛОБОДЯН

Олександр ТУРОВ